

Міністерство освіти і науки України
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
Кафедра ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛАНДШАФТНОЇ ТА ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ АРХІТЕКТУРИ

Освітній рівень	третій освітньо-науковий рівень	
Форма навчання	денна, вечірня, заочна	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	Архітектура та містобудування	
Програма навчання	дисципліна самостійного вибору аспіранта	
Обсяг дисципліни	5,0 кредити ECTS (150 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	індивідуальне завдання	
Форми семестрового контролю	залік	

Розробники:

Панченко Тамара Федотівна доктор архітектури, професор, завідувач кафедри ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Теоретичні основи ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури» є складовою освітньої програми підготовки фахівців за третім освітньо-науковим рівнем «Доктор філософії» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Дана дисципліна входить до циклу професійної наукової підготовки та є варіативною навчальною дисципліною.

Дисципліна направлена на підвищенні рівня теоретичної і фахової підготовки аспірантів у проведенні наукових досліджень у сфері проектування об'єктів ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури.

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Кредити	Години	Семестр	
			III	
Всього годин за навчальним планом, з них:	5,0	150	150	
Аудиторні заняття, у т.ч.:		50	50	
лекції		10	10	
практичні заняття		40	40	
Самостійна робота		100	100	
Форма підсумкового контролю		-	залік	

2. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – підвищення рівня теоретичної і фахової підготовки аспірантів у проведенні наукових досліджень у сфері проектування об'єктів ландшафтної архітектури, надання базових знань аспірантам з типології архітектурно-ландшафтних об'єктів різного ієрархічного рівня (регіонального, місцевого, об'єктного); ознайомлення з принципами та методами планування та архітектурного проектування даних об'єктів.

Завдання дисципліни – поглиблене ознайомлення аспірантів з основними проблемами наукових досліджень у сфері архітектури та містобудування; дати короткий аналіз міждисциплінарних науково-теоретичних досліджень в галузі ландшафтної архітектури (містобудівних, географічних, екологічних); охарактеризувати понятійно-термінологічний апарат ландшафтної архітектури відповідно до різних наукових напрямків; представити особливості формування різних типів ландшафтно-рекреаційних територій та природно-заповідних об'єктів; ознайомити студентів-магістрів з основами планування та проектування ландшафтно-рекреаційних об'єктів.

Компетентності аспірантів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі архітектури та будівництва у сфері архітектури та містобудування, дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу інформації, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК03. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на

	<p>вирішення архітектурно-містобудівних науково-дослідних задач.</p> <p>ФК05. Здатність до виконання наукових теоретико-методологічних, прикладних і експериментальних досліджень архітектурно-містобудівного середовища, його складових частин і рівнів підпорядкування; володіння методикою викладання у вищих навчальних закладах архітектурного профілю.</p> <p>ФК06. Глибинні знання теоретичних основ архітектури, сучасних тенденцій та перспектив сталого розвитку урбанізованого середовища, регіонального та ландшафтного планування, системних методів аналізу архітектурної типології, моделювання та прогнозування розвитку архітектурної діяльності, процесів і явищ в архітектурі та містобудуванні.</p>
7 - Програмні результати навчання	
	<p>ПРО1. Здатність продемонструвати знання та розуміння філософської методології наукового пізнання, психолого-педагогічних аспектів професійно-наукової діяльності, власний науковий світогляд та морально-культурні цінності.</p>
	<p>ПРО5. Вміти виявляти зв'язки між сучасними науковими концепціями в суміжних предметних сферах для обґрунтування нових теоретичних та практичних рекомендацій для розв'язування науково-практичних задач в області теоретичних досліджень, застосовувати їх у сфері архітектури та містобудування.</p> <p>ПР14. Вміти організовувати та вести науково-дослідну роботу за обраною науковою темою, використовувати різні наукові підходи для проведення дослідження; готувати науково-технічні звіти, оформляти результати досліджень у вигляді наукових статей і доповідей; володіти методикою викладання у вищій школі архітектурного профілю.</p> <p>ПР15. Розуміти і враховувати теоретичні основи архітектури, сучасні тенденції та перспективи сталого розвитку урбанізованого середовища, регіонального та ландшафтного планування, системні методи аналізу архітектурної типології; розробляти техніко-економічне обґрунтування і бізнес-план наукової розробки та його експертну оцінку, формувати стратегію та менеджмент реалізації проекту, використовувати програмні продукти, комп'ютерні системи та мережі.</p>
	<p>ПРО9. Демонструвати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику, академічну доброчесність, повагу до різноманітності та мультикультурності в поєднанні з володінням передовими методиками викладання у вищій школі і постійним самовдосконаленням професійного та наукового рівня.</p>
	<p>ПР13. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації на основі аналізу літературних джерел, патентних досліджень, повного циклу теоретичних і експериментальних досліджень, проведених за сучасними методиками.</p>

3. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна
Змістовний модуль 1. Теорія та типологія об'єктів ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури				
1	<u>Тема 1.</u> Термінологічно-понятійна система ландшафтної архітектури	2	–	2
2	<u>Тема 2.</u> Еволюція змісту ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури	2	–	2
3	<u>Тема 3.</u> Систематизація об'єктів садово-паркової архітектури	2	–	2
4	<u>Тема 4.</u> Систематизація об'єктів туристично-рекреаційної архітектури	2	–	2
5	<u>Тема 5.</u> Типологія територіальних об'єктів ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури	2	–	2
Разом за змістовним модулем 1		10	–	10
Змістовний модуль 2. Методичні засади формування системи об'єктів ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури				
1	<u>Тема 1.</u> Методи аналізу історичного процесу формування ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури		8	8
2	<u>Тема 2.</u> Методи організації природно-заповідних об'єктів. Регіональні особливості	–	8	8
3	<u>Тема 3.</u> Інтегрована модель формування та благоустрою національних парків	–	8	8
4	<u>Тема 4.</u> Методи та прийоми вдосконалення відновлення природних особливостей в ландшафтній архітектурі	–	8	8
5	<u>Тема 5.</u> Методи та прийоми використання природного потенціалу в проектуванні об'єктів ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури		8	8
Разом за змістовним модулем 2			40	40
Індивідуальне завдання		-	–	30
Підготовка до заліку		–	–	20
Всього		10	40	100

4. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Термінологічно-понятійна система ландшафтної архітектури	2

2	Еволюція змісту ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури	2
3	Систематизація об'єктів садово-паркової архітектури	2
4	Систематизація об'єктів туристично-рекреаційної архітектури	2
5	Типологія територіальних об'єктів ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури	2
	Усього	10

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи аналізу історичного процесу формування ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури	8
2	Методи організації природно-заповідних об'єктів. Регіональні особливості	8
3	Інтегрована модель формування та благоустрою національних парків	8
4	Методи та прийоми вдосконалення відновлення природних особливостей в ландшафтній архітектурі	8
5	Методи та прийоми використання природного потенціалу в проектуванні об'єктів ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури	8
	Усього	40

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу змістовного модуля 1.	10
2	Підготовка до практичних занять	40
3	Виконання індивідуального завдання	30
4	Підготовка до заліку	20
	Усього	100

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усний та письмовий контроль, захист індивідуального завдання.

8. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для оцінки знань аспірантів застосовується рейтингова система оцінювання, яка враховує оцінки, одержані за результатами поточного контролю - підготовки до практичних занять, захисту індивідуального завдання, та підсумкового контролю у вигляді заліку.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання		Індивідуальне завдання	Залік	Сума балів
Змістовні модулі				
1	2			
5	10	60	25	100

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у відсотках оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Відсотки підсумкової оцінки	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82-89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75-81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67-74		D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60-66	Задовільно	E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35-59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Ландшафтно-рекреаційне планування природно-заповідних територій / Т.Панченко. – К.: Логос, 2015. – 175 с.
2. Туристичне середовище: архітектура, природа, інфраструктура / Т.Ф.Панченко. – К.: Логос, 2009. – 176 с.
3. Основи ландшафтного дизайну / Н.Я.Крижанівська. – К.: Ліра-К, 2009, - 217 с.
4. Естетика та композиція ландшафту / В.В.Дідик, Т.М.Максим'юк. – Львів, Політехніка, 2012. – 244 с.
5. Типологія об'єктів ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури / Т.Ф.Панченко та інші. – К.: КНУБА, 2013. – 48 с.
6. Лекції з історії світового дизайну садів: у пошуках балансу архітектури і природи / В.Ф.Шпагін. – К.: Логос, 2012. – 120 с.

7. Історія ландшафтної архітектури. Конспект лекцій / Н.П.Абрамова. – К.: КНУБА, 2006. – 32 с.
8. Ландшафтная архітектура. Краткий справочник / Под ред. И.Д.Родичкина. – К.: Будівельник, 1990. – 335 с.
9. Містобудування. Довідник проектувальника / За ред. Т.Ф.Панченко. – К.: Укрархбудінформ, 2006. – 192 с.
10. ДБН «Планування і забудова територій» (проект).

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Груза И. Теория города / Пер. с чешск. – М.: Изд-во лит-ры по строит., 1972. – 247 с.
2. Гутнов А. Э. Эволюция градостроительства. - Стройиздат, 1984. - 297 с.
3. Нефедов В. А. Ландшафтный дизайн и устойчивость среды. – Санкт-Петербург, 2000. – 295 с.
4. Рудницкий А. М. Управление городской средой / А. М. Рудницкий. – Львов: Вища шк. Изд-во при Львов. ун-те, 1985. – 108 с.
5. Саймондс Д.О. Ландшафт и архитектура; [пер. с англ.]. –М.: Изд. по строительству, 1965. -194с.
6. Тімохін В. О. Архітектура міського розвитку. 7 книг з теорії містобудування. – К.: КНУБА, 2008. – 629 с.
7. Щербань В.К. Ландшафт и архитектура города / Валентин Кириллович Щербань. –К.: Будивельник. 1987. -88 с.
8. Білоконь Ю. М. Проблеми містобудівного розвитку територій. Навч. посібник. Арх.спеціальність «Містобудування». – К.: Укрархбудінформ, 2001.
9. Білоконь Ю. М. Регіональне планування (сутність та значення). Навч. посібник. Арх. спеціальність «Містобудування». – К.: Укрархбудінформ, 2001.
10. Білоконь Ю. М. Типологія містобудівних об'єктів. Навч. посібник. Арх. спеціальність «Містобудування». – К.: Укрархбудінформ, 2001.
11. Палеха Ю.М. Регіональне планування: конспект лекцій; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. – Київ: КНУБА, 2013. – 21 с.

Допоміжна:

1. Забелина Е.В. Поиск новых форм в ландшафтной архитектуре / Забелина Е.В. Учебное пособие – М.: Архитектура-С, 2005. – 160 с.
2. Тютюнник Ю.Г. Тоталлогия ландшафта: Национальная академия наук. – К., 2002. – 122 с.
3. Богорад Д.И. Конструктивная география района. Основы районной планировки – М.: Мысль, 1965. – 407 с.
4. Фильваров Г.И. Закономерности пространственной организации социально-производственного комплекса города: Автореф. дис. ... д-ра арх. – М., 1990. – 49 с.
5. Фомин И.А. Формирование групповых систем населенных мест в СССР // Групповые системы населенных мест в различных природных и экономических условиях. Сб. науч. трудов ЦНИИП градостроительства. – М., 1982.

6. Демин Н.М. Управление развитием градостроительных систем. – Київ: Будівельник, 1991. – 184 с.
7. Лаврик Г.И. Методические основы районной планировки (Г.И.Лаврик, Н.М.Демин) – М.: Стройиздат, 1975. – 251 с.
8. Шулик В.В. Пропозиції по виявленню перспективних рекреаційних територій // Сучасні проблеми архітектури та містобудування [відпов. ред. М.М.Дьомін] – К.: КДТУБА, 1997, №1. – С. 149-152.
9. Панченко Т.Ф. Соціально-економічні чинники розвитку туризму, курортів та рекреації в Україні – Зб. наук. праць «Досвід та перспективи розвитку міст України» – «Соціально-економічні системи містобудування». – К.: Діпромісто, 2009, №16 – 208 с.
10. Панченко Т.Ф. Ландшафтно-рекреаційне районування території України – Зб. наук. праць «Досвід та перспективи розвитку міст України» – «Охорона довкілля, ландшафтна архітектура». – К.: Діпромісто, 2002, №2 – 251 с.
11. Бейдик О.О. Пріоритетні напрями розвитку національного туризму / О.О.Бейдик, В.К.Федорченко // Туризм і завдання національно-культурного відродження України: Всеукраїнська наук.-практ. конф., 12-14 травня 1997 р. Тези допов. – Київ-Черкаси: Укр. ін-т туризму, 1992. – С. 5-7.
12. Шулик В.В. Методологічні основи формування рекреаційних систем в Україні. Дис. на зд.наук.ст.докт.арх. – Полтава, 2008.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Мережа Глобального Договору в Україні. UN Global Compact. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://globalcompact.org.ua/> (дата звернення 19.04.2020). – Назва з екрана.
2. Стамбульська декларація з населених пунктів: Декларація/ Організація Об'єднаних Націй (ООН) – Стамбул, 1996. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_508 (дата звернення 19.04.2020). – Назва з екрана.
3. Хартия «Города Европы на пути к устойчивому развитию» (Ольборгская хартия). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dzyalosh.ru/02-dostup/books/otcrit/r3-hartiy.html> (дата звернення 19.04.2020). – Назва з екрана.

РОЗРОБНИК:

Т.Ф.Панченко